

פרוטוקול מס' 285  
מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה  
יום רביעי, כ"ח בתמוז התשנ"ח (22 ביולי 1998), שעה 10:30

נכחו: חברי הוועדה: סאלח טריף - היו"ר  
דוד אזולאי

מוזמנים: חבר-הכנסת אופיר פינס-פז  
אהוד שילת - משרד הפנים  
סיגל קוגוט - משרד המשפטים

יועצת משפטית: מרים פרנקל-שור

מנהלת הוועדה: יפה שפירא

קצרנית: מזל כהן

סדר-היום: הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס' 27), התשנ"ח-1998 - של חברי הכנסת א' פינס-פז וע' מאור.

הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס' 27), התשנ"ח-1998

היו"ר סאלח טריף:

אני פותח את ישיבת הוועדה.

על סדר-היום: הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס' 27), התשנ"ח-1998. למעשה משכנו את החוק הזה מהמליאה כדי לבצע בו שני תיקונים.

אהוד שילת:

ועכשיו אני מציע את התיקון השלישי.

היו"ר סאלח טריף:

התיקון הראשון, כיוון שלחוק הזה יש משמעות לגבי הבחירות הקרובות ולא ניתן יהיה להיערך לבחירות הקרובות בלחץ הזמן, על כן אנחנו מעוניינים להכניס לגוף החוק את ההסתייגות של חבר-הכנסת משה גפני, וזה בהסכמת המציעים. דיברתי איתם על העניין הזה בדיון הקודם, כשביקשנו למשוך את החוק, והם הסכימו שהחוק יחול מהבחירות שאחרי הבחירות האלה.

מרים פרנקל-שור:

היום הן אמורות להתקיים ב-2003.

היו"ר סאלח טריף:

קודם כל, למען הסר ספר, תחולת החוק תהיה בבחירות הבאות שיהיו בשנת 2003. יש לכם את מירב הזמן להיערך ולעשות את כל הפעולות הדרושות ואז אין לכם שום בעיה.

אהוד שילת:

כולל הוספת הוראות ביצוע בחוק עצמו.

היו"ר סאלח טריף:

לכן אנחנו מאשרים את החוק.

מרים פרנקל-שור:

אתמול נתבקשתי על ידך להציע, לבקשת המציעים, איזושהי הוראה בחוק שתבטיח את היערכותו של משרד הפנים.

אני מציעה את הנוסח הבא: שר הפנים יגיש, באישור ועדת הפנים של הכנסת, תוך שישה חודשים מיום פרסומו של חוק זה, הצעת חוק כנדרש לביצוע הוראות חוק זה.

אהוד שילת:

אני מבקש שנה לפחות, כי בשישה חודשים לא נספיק להיערך לזה.

היו"ר סאלח טריף:

אנחנו מקבלים את דעתך. שנה בהחלט זמן ראוי להיערך לבחירות לרשויות המקומיות.

חבר-הכנסת פינס, החלטנו כבר בעניין התחולה. המשרד ביקש שנחיל את החוק מהבחירות הבאות לרשויות המקומיות, כאשר, לפי בקשתך, גם יהיה סעיף בענין הוראות ביצוע שהשר יעביר לאישור הוועדה תוך שנה.

אופיר פינס-פז:

זה יהיה כתוב בחוק.

היו"ר סאלח טריף:

כן, יהיה סעיף בחוק, וזה על דעתו של עורך-דין שילת.

אופיר פינס-פז:

מקובל עלי. יש לי רק בקשה ליושב-ראש הוועדה. יש הנחיה של יושב-ראש הכנסת שבשבוע האחרון לא עולות הצעות חוק פרטיות.

היו"ר סאלח טריף:

יש לי סיכום מיושב-ראש הכנסת שאני מעביר ביום שני או שלישי שורה של חוקים, כשישה חוקים, שאני עושה את זה כפרידה מהוועדה.

מרים פרנקל-שור:

יש לנו עוד שני דברים. הדבר הראשון, מה שהיה אמור להיות הסתייגות בחוק הרשויות המקומיות (תיקוני חקיקה - הסדרי בחירות מס' 2) (תיקון), שהסתייגות לא נכנסה - - -

אופיר פינס-פז:

אמרנו שזה קשור לחוק הזה?

מרים פרנקל-שור:

זה ישולב בחוק הזה.

היו"ר סאלח טריף:

אלה דברים שאנחנו צריכים לתקן בשיתוף עם משרד הפנים. זה לא מפריע לשום דבר.

אופיר פינס-פז:

מכיוון שהחוק הוא שלי, הייתי רוצה לדעת מה ההסתייגות.

מרים פרנקל-שור:

זו לא תהיה הסתייגות, זה יהיה חלק מהחוק.

היו"ר סאלח טריף:

אנחנו מדברים על הסתייגות שהיתה צריכה להיכלל בחוק הסדרי בחירות.

אהוד שילת:

עשינו תיקון גדול לחוק הבחירות לרשויות המקומיות (תיקוני חקיקה) (תיקון) שהגיע זמנו כי הוא תיקן הרבה סעיפים בחוק ההוא. בין היתר תוקן סעיף 5 לחוק הבחירות לרשויות המקומיות. הסעיף הזה התייחס למועדים של בחירות ברשויות שהבחירות האחרונות בהן לא היו יחד עם המועד הכללי - או שרשות מקומית הוקמה והבחירות הראשונות היו באמצע הקדנציה, או ועדה קרואה וכן הלאה. היה סעיף שהשר יקבע את מועד הבחירות. הוא יכול לקבוע את זה לאחר המועד הכללי הבא וכן הלאה, והיו בג"צים ששינו את דעתם בארבע השנים האחרונות שלוש פעמים הלוך וחזור, מחלוקות רציניות בין השופטים בבג"ץ, וההצעה של כל השופטים היתה לתקן את זה בחקיקה. אז קבענו שסעיף שחילק את הרשויות לשלוש קבוצות מבחינת הזמן.

קבוצה ראשונה, אלו שהבחירות האחרונות שלהן הן בתוך שנה לפני הבחירות הכלליות. לאלו יהיו הבחירות הבאות בבחירות הכלליות הבאות. כלומר, תהיה להם קדנציה של קצת יותר מחמש שנים.

הקבוצה השנייה, אלה רשויות שהיו בהן בחירות מארבע שנים ויותר לפני הבחירות הכלליות. אלו יהיו בבחירות הכלליות הקרובות. כלומר, הקדנציה שלהם תהיה קצת יותר קצרה מחמש שנים.

הקבוצה השלישית, אלה רשויות שהבחירות בהן היו בין ארבע שנים ובין שנה לפני הבחירות. שם אמרנו שניקח את תאריך הבחירות שיש ואת תאריך הבחירות הכלליות, לא הקרוב אלא הבא, ונקבע בחירות באמצע, כלומר, שלוש וחצי שנים, ובסיבוב הבא רבע.

עכשיו אנחנו רוצים את ההוראה הזו קצת לעדן לגבי אותן רשויות שהן בתוך הארבע שנים ממש, לתת להן להשלים לחמש שנים. מדובר בכמה רשויות, ששם באמת צריך טיפה לעדן, וזה מה שרוצים פה לתקן. זה יחול רק במקרה הזה ובזה זה נגמר. הם יתאזנו בפעם הבאה וייכנסו כולם למסלול.

זו ההסתייגות שיושב-ראש הוועדה רצה להגיש ובטעות היא לא עברה. לכן ההצעה היא להכליל אותה פה בגוף החוק.

היו"ר סאלח טריף:

והתחולה שלה תהיה, כמובן, מיידית.

אופיר פינס-פז:

עוד פעם תחזור, אני מצטער.

אהוד שילת:

בתוך שלוש הקבוצות האלה יש קבוצה נוספת, שהבחירות בה היו בשנה הרביעית לפני הבחירות. לקבוצה הזו אנחנו רוצים להגיד שהרשויות יכהנו חמש שנים בקדנציה הזו. יסתיימו חמש שנים, יעשו בחירות, ובבחירות הכלליות הבאות הן יכנסו למסלול.

דוד אזולאי:

יוצא שתהיה להם תקופה של שש שנים.

אהוד שילת:

לא יכולה לצאת להם תקופה של שש שנים. הם יכהנו עכשיו חמש שנים, חמש השנים ייגמרו נניח ב-1999 או ב-2000, ובבחירות הבאות, ב-2003 הם יכנסו למסלול.

אופיר פינס-פז:

כמה רשויות כאלה יש?

אהוד שילת:

נדמה לי שיש שתיים כאלה.

אופיר פינס-פז:

זה נחוץ?

היו"ר סאלח טריף:

זה נחוץ למען ההגינות.

אופיר פינס-פז:

רק את השינוי הזה אתה רוצה לעשות, כל היתר עשית?

היו"ר סאלח טריף:

רק את השינוי הזה. היתר עשינו.

אופיר פינס-פז:

בסדר.

אהוד שילת:

יש לי עוד בקשה. יש בחוק הבחירות לראש רשות סעיף שמדבר על הערבוניות. כשמציעים ראש רשות לרשימה חדשה, רשימה כזו צריכה לתת שני ערבוניות: אחד, ערבון לרשימה חדשה למועצה, והשני ערבון לראש רשות אם הם מריצים ראש רשות.

בחוק הבחירות, לגבי ערבון למועצה, יש סעיף שקבע את סכום הערבון והוא צמוד למדד. ארבעה חודשים לפני הבחירות, שר הפנים מעדכן אותו לפי המדד.

בחוק הבחירה הישירה ב-1975, משום מה לא כתבו שזה יהיה אותו סכום, אלא כתבו ששר הפנים, באישור ועדת הפנים, יקבע את הערבוך לראש רשות חדש.

היו"ר סאלח טריף:

זה צריך להיות היינו הך.

אהוד שילת:

מ-1977, מהפעם הראשונה שעשו את הבחירות, קובעים בדיוק את אותו סכום, רק הפרוצדורה היא שבאים לפה, מביאים לוועדה ארבעה מספרים ומבקשים אישור.

אני מבקש לקבוע סעיף בחוק הבחירה הישירה, שהערבוך שקבוע שם יחול גם פה.

היו"ר סאלח טריף:

בסדר. אנחנו מקבלים את זה.

מרים פרנקל-שור:

אני הבעתי בפני אהוד את הבעייתיות שיש בהליך הזה. אלה שתי הצעות שבעצם היו צריכות לעבור פרוצדורה של קריאה טרומית, ראשונה, שנייה ושלישית, ובהתאם, אם זו הצעת חוק ממשלתית קריאה ראשונה, שנייה ושלישית. בעצם אנחנו פוסחים על הדברים האלה ומכלילים את זה כאן בקריאה שנייה ושלישית. לאור בג"ץ חימובסקי, דעתי אינה נוחה מהעניין הזה.

היו"ר סאלח טריף:

את מבינה את הבעיות של מועד הבחירות הקרוב. לכן אנחנו עושים את זה, כדי לחסוך זמן. מכיוון שאין על זה ויכוח ענייני או עקרוני או אידאולוגי, אז אנחנו עושים את זה.

מרים פרנקל-שור:

מה משרד המשפטים אומר?

סיגל קוגוט:

שתי ההסתייגויות זה הימור. זאת אומרת, אם אף אחד לא יתקוף אותן, בסדר. אם מישהו יתקוף אותן, יש להניח שבג"ץ יגיד שזה לא עבר את כל הליכי החקיקה.

היו"ר סאלח טריף:

אני מקווה ששתי ההצעות הן לא עקרוניות.

סיגל קוגוט:

אני מניחה שההצעה של אהוד שילת לא, אבל ההצעה שלך - - -

היו"ר סאלח טריף:

אם יהיה וכאשר יהיה נתמודד.

אנחנו מאשרים את חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס' 27), התשנ"ח-1998, לקריאה שנייה ושלישית עם הנוסח הנוסף שעורך-דין שילת יעביר ליועצת המשפטית של הוועדה. אנחנו נעלה את זה כנראה ביום שני או שלישי במליאת הכנסת, יחד עם שורת חוקים.

תודה רבה, ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 10:45